

Centrul *Robertianum* de Drept Privat
FACULTATEA DE DREPT
UNIVERSITATEA „AL.I. CUZA“ din Iași

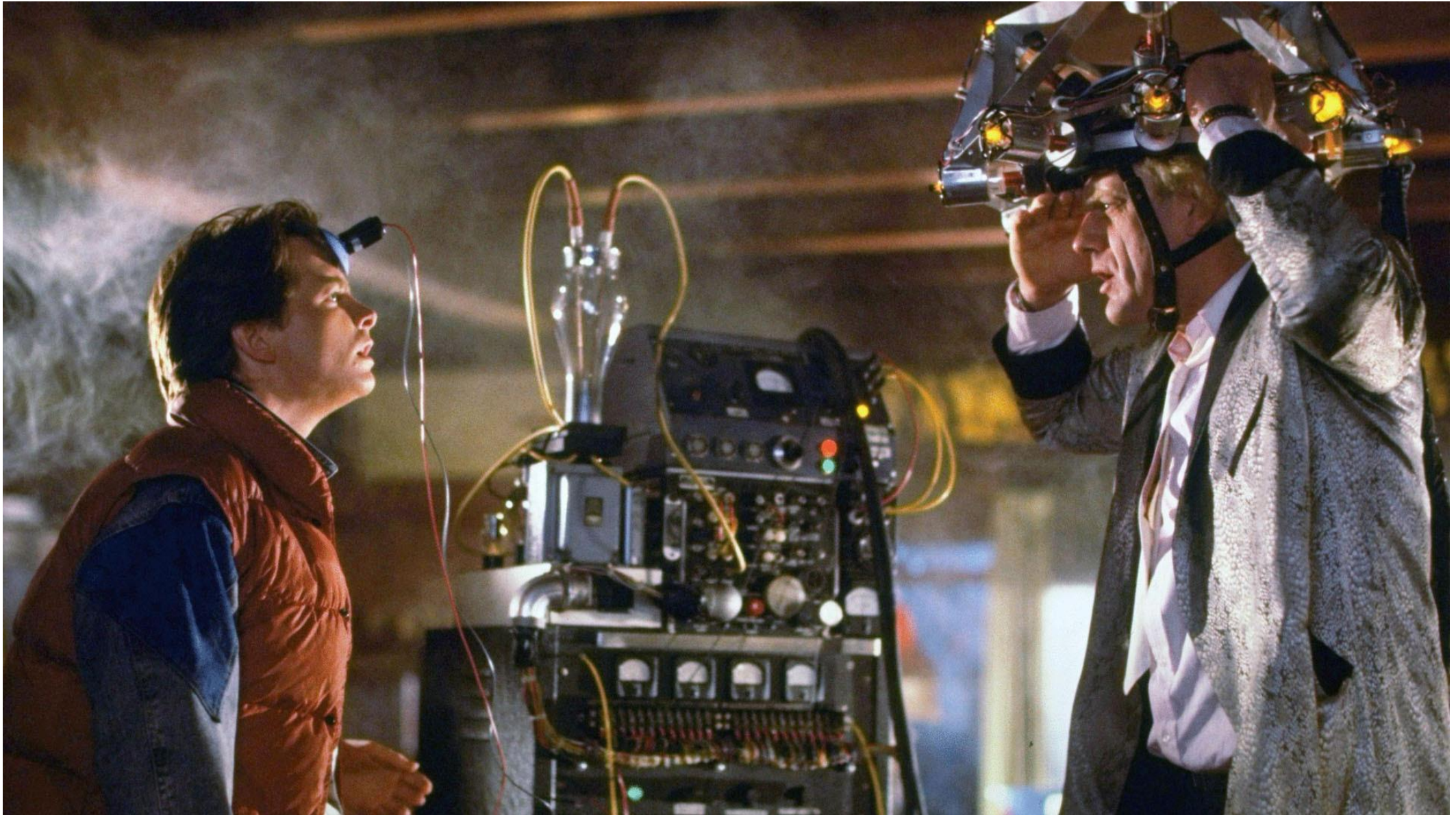
**Atelierul de creații
intelectuale
Insignis, Scientia & Ars**

**“Mitul labirintului în recunoașterea dreptului de autor asupra unei fotografii”
- Studiu de caz-**

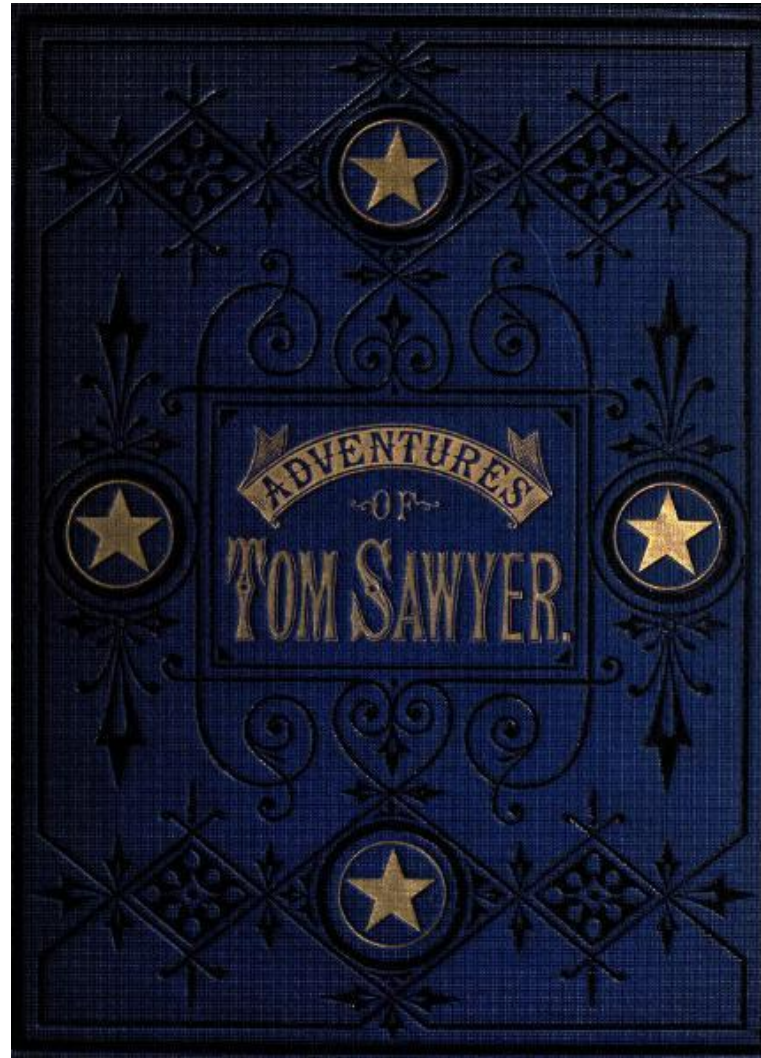
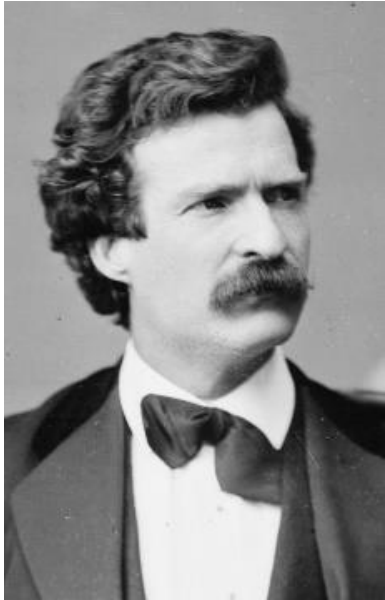
**Autor: SOLTAN VASILE, Facultatea de Drept, Universitatea de Stat din Moldova
Student ERASMUS+ , Facultatea de Drept A.I.Cuza, Iași
Coordonator: Lect. Dr. Nicoleta Rodica Dominte**

10.05.2017

Secvență din filmul „Back in future”

1876

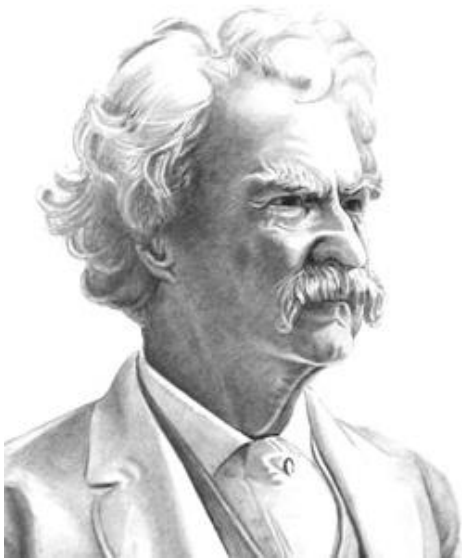

**"Only one thing is impossible for God:
To find any sense in any copyright law on the planet."**

Mark Twain

Mark Twain's Notebook, May 23, 1903

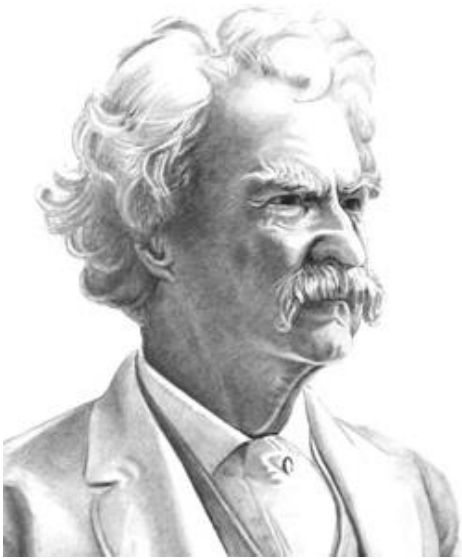

May!

Dear Daggett -

I want to go to Wash-
ington, but it ain't any
use, business-wise,
for Congress won't
bother with anything
but President-making.
My publisher got me
to send a letter of his to
Blaine a month or two
ago, in which our griev-
ance was fully set
forth. I didn't believe
Blaine would interest
himself in the matter,
& I was right. You

just get that letter from
Blaine, & cast your
eye over it, & try to ar-
rive at a realizing
sense of what a silly
& son-of-a-bitch of a
law the present law
against book-piracy
is. I believe it was framed
by an ~~ass~~ idiot,
& passed by a Congress
of ~~ass~~ muttonheads.
Now you come up
here — that is the thing
to do. I also have Scotch
whisky, certain lemons, &
hot water, & struggle with the
same every night. Ever
yours,
Mark.

If you want to see how thoroughly foolish section 4964 is, just read it + substitute the words ~~copy~~ "counterfeit U. S. treasury note" for the words "copy of such book."

My books sell at \$3.50 a copy, their Canadian counterfeit at 25 + 50 cents. If I could seize all the Canadian Counterfeits I could no more use them to my advantage than the Government could use bogus notes to its advantage. The only desirable + useful thing, in both cases,

is the utter suppression of the counterfeits. The government treats its counterfeiters as criminals, but mine as erring gentlemen. What I want is that mine shall be treated as criminals too.

J. H.

“

«You just get that letter from Blaine, & cast your eye over it, & try to arrive at a realizing sense of what a silly & ~~son-of-a-bitch~~ of a law the present law against book-piracy is. I believe it was framed by an ~~goddam~~ idiot, & passed by a Congress of ~~goddam~~ muttonheads»

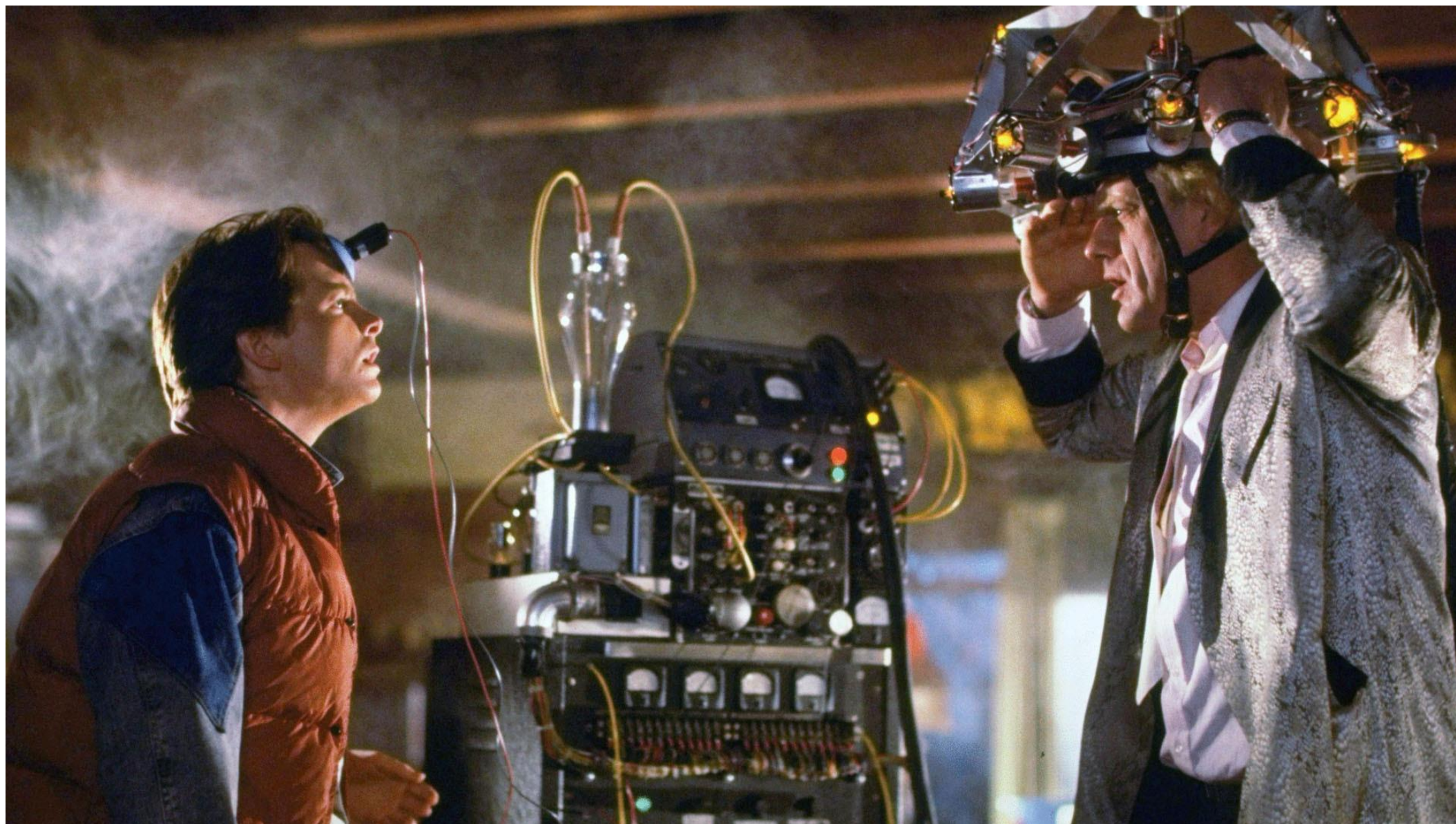
”

“

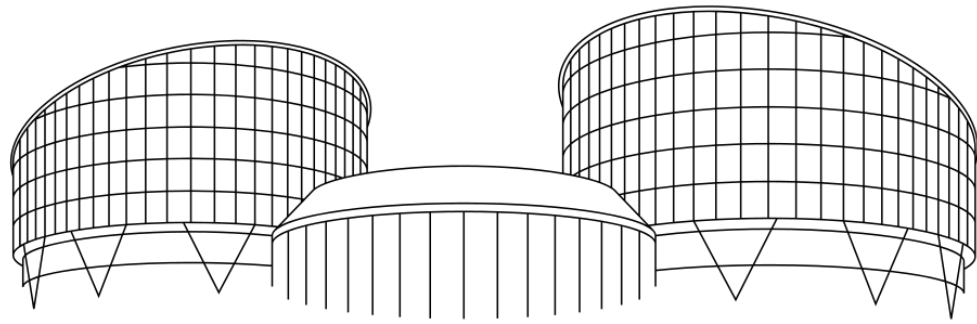
*My books sell at \$3.50 a copy, their Canadian counterfeit at 25 & 50 cents. If I could seize all the Canadian counterfeits I could no more use them to my advantage than the Government could use bogus notes to its advantage. The only desirable & useful thing, in both cases, is the utter suppression of the counterfeits. **The government treats its counterfeiters as criminals, but mine as erring gentlemen. What I want is that mine shall be treated as criminals too.***

”

Secvență din filmul „Back in future”

29 ianuarie 2008

EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS
COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME

SECȚIUNEA A PATRA

CAUZA BĂLAN c. MOLDOVEI

(Cererea nr. 19247/03)

HOTĂRÂRE

STRASBOURG

29 ianuarie 2008

PAVEL BĂLAN RECLAMANT

Sursa foto – ww.timpul.md

- A înregistrat performanțe majore pe parcursul celor peste 50 de ani de activitate profesională, realizându-se ca **scriitor, cineast, regizor, operator, cercetător, fotograf ș.a.**
- A absolvit una din cele mai prestigioase instituții, Institutul Unional de Stat de Artă Cinematografică, Moscova (1965), se face cunoscut publicului larg, dar și specialiștilor, ca realizator și operator al mai multor filme documentare și de ficțiune, cunoscute nu doar în țară, dar și departe de hotarele ei, multe din lucrările sale de creație fiind apreciate la diverse festivaluri și concursuri naționale și internaționale. Astfel, participând la mai multe festivaluri de film în anii 1965-1992, s-a învrednicit de titlurile de laureat al festivalurilor de film din Chișinău, Kiev, Riga, Sankt Petersburg, Moscova, Varșovia etc.
- În anul 1967, alături de scenaristul V. Ioviță și regizorul Gh. Vodă, participă în calitate de director de imagine la turnarea filmului de ficțiune de lungmetraj „**Se caută un paznic**”, care a devenit și **prima peliculă realizată în limba română în Moldova**, pentru care obține la Festivalul Regional de la Riga diploma „Cel mai bun operator”.
- De o înaltă ținută plastică sunt și alte **filme de ficțiune** ale maestrului Pavel Bălan, printre care enumerăm: „Podurile”, „Răsari, soare”, „Toate probele sunt contra lui”, „Mark Twain acuză...”, „Făt-Frumos”, „Codul - Tunetul de Sud”, „Ar fi avut o altă soartă”, „Rătăcirea demonului blând”, „Corespondentul vostru special” etc.

- În anii `80, din dorința de a acoperi vacuumul existent în societatea de atunci a cunoștințelor cu privire la trecutul țării și la tradițiile naționale, **debutează ca regizor și scenarist turnând mai multe filme documentare evocând datinile și obiceiurile populare, istoria neamului și importante personalități moldovenești („Varlaam”, „Anastasia Crimca”, „Petru Movilă”, „Vasile Lupu” etc.)**
- În perioada renașterii naționale, a participat personal și ca un adevărat cronicar documentarist **a filmat toate evenimentele ce au avut loc în țara noastră de la primele manifestații naționale, Marile adunări naționale, Declarația de Independență, dar și a clipelor de grea cumpănă pentru Moldova, cum a fost războiul de la Nistru ș.a.**

De o valoare incontestabilă pentru istoria, cultura și etnografia națională, **în 1985** a fost realizată o lucrare de excepție ce cuprinde elemente interzise și ascunse în acele timpuri de către istoriografia și ideologia din URSS – vorbim de renumita lucrare „***Poliptic moldav***”, care, pe bună dreptate, a devenit o carte de vizită a țării noastre peste hotare. În această lucrare se definesc abilitățile de cercetător consacrat al artei și arhitecturii ecleziastice și de fortificație medievale, artă populară, manuscrise, sculptură și iconografie.

ÎN FAPT

În anul 1985, reclamantul a publicat fotografia „**Cetatea Soroca**” în albumul *Poliptic Moldav*. El a primit onorariu de autor pentru această fotografie.

NB: **Cetatea Soroca** este o cetate moldovenească din secolul al XV-lea, clădită din lemn de Ștefan cel Mare, în fața vadului peste Nistru, și reconstruită în piatră de către Petru Rareș, la mijlocul secolului al XVI-lea.

Sursa : <http://www.timpul.md/articol/cetatea-soroca-nu-va-primi-vizitatori-in-2013--37848.html>

Sursa: <http://unimedia.info/stiri/video-cetatea-soroca-isi-va-redeschide-portile-in-luna-mai-92320.html>

În anul 1998, el a solicitat Ministerului Afacerilor Interne să fie compensat pentru încălcarea drepturilor sale ca urmare a folosirii neautorizate a fotografiei făcute de el, precum și *să fie încheiat cu el un contract pentru valorificarea ulterioară a acestei fotografii.*

RESPINS

Articolul 6

(1) Dreptul de autor se extinde asupra operelor literare, de artă sau științifice exprimate în formă:

...

i) **operele fotografice ...;**

Articolul 19

Valorificarea operei autorului de către alte persoane ... se admite **în baza unui contract încheiat cu autorul sau cu succesorii lui în drepturi**, cu excepția cazurilor prevăzute la art. 20-23.

Articolul 37

(1) Valorificarea operelor ... de artă ... cu violarea drepturilor de autor și a drepturilor conexe stabilite prin prezenta lege **se consideră nelegitimă**

Articolul 38

(1) Titularul drepturilor exclusive de autor și al drepturilor exclusive conexe este în drept să ceară de la persoana care le-a violat:

- a) **recunoașterea drepturilor sale;**
- b) **restabilirea situației existente până la violarea dreptului și încetarea acțiunilor care comportă violarea dreptului sau creează pericolul violării lui;**
- c) recuperarea pierderilor, inclusiv a câștigului nerealizat;
- d) perceperea venitului realizat de persoana care a violat drepturile de autor și drepturile conexe prin folosirea lor ilicită, în locul recuperării pierderilor;
- e) achitarea unei compensații în mărime de la 10,000 la 20,000 de salarii minime în locul recuperării pierderilor sau perceperei venitului obținut prin folosirea ilicită a creației intelectuale;

PRIMA INSTANȚĂ

După ce cererea sa prealabilă a fost respinsă, la 10 noiembrie 1998, reclamantul a inițiat proceduri judiciare împotriva Ministerului Afacerilor Interne. La 24 martie 1999, Tribunalul Chișinău a admis parțial pretențiile sale *și a constatat că el era autorul fotografiei și că aceasta a fost folosită fără consimțământul lui*. Instanța i-a acordat 4,050 lei moldovenești (MDL), echivalentul a 568 dolari SUA (USD). Instanța a mai obligat Ministerul să publice scuze, *însă a respins cererea reclamantului de a obliga Ministerul să încheie cu el un contract pentru valorificarea ulterioară a fotografiei*.

1. A constatat că el este autorul fotografiei și că aceasta a fost folosită fără consimțământul lui
2. Prejudiciu – 4050 lei MDL
3. A obligat ministerul să publice scuze.
4. *A respins cererea reclamamentului de a obliga Ministerul sa incheie un contract pentru valorificarea ulterioara a fotografiei*

CURTEA DE APEL

Reclamantul a depus apel. El a susținut, *inter alia*, că motivul pentru care el nu a cerut retragerea buletinelor de identitate deja emise cu încălcarea drepturilor sale și interzicerea emiterii pe viitor a buletinelor de identitate ce purtau fotografia făcută de el era că aceasta implica costuri extrem de ridicate pentru Minister și ar fi creat probleme inutile deținătorilor buletinelor de identitate. **Din aceste motive, el a solicitat încheierea unui contract cu Ministerul.**

La 16 septembrie 1999, Curtea de Apel a casat hotărârea instanței inferioare și a respins pretențiile reclamantului.

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

La 22 decembrie 1999, Curtea Supremă de Justiție a casat decizia Curții de Apel și a menținut decizia Tribunalului Chișinău în partea referitoare la prejudiciile acordate reclamantului, **însă a respins cererea lui privind publicarea scuzelor**. De asemenea, instanța judecătorească *a decis rejudecarea cauzei în partea referitoare la încheierea unui contract cu reclamantul pentru valorificarea ulterioară a fotografiei, deoarece, în opinia sa, el avea un asemenea drept.*

- A casat decizia Curții de Apel
- A menținut decizia Tribunalului Chișinău (cu privire la prejudiciile acordate) dar a respins cererea lui privind publicarea scuzelor
- Rejudecarea cauzei în partea referitoare la încheierea unui contract

Articolul 19

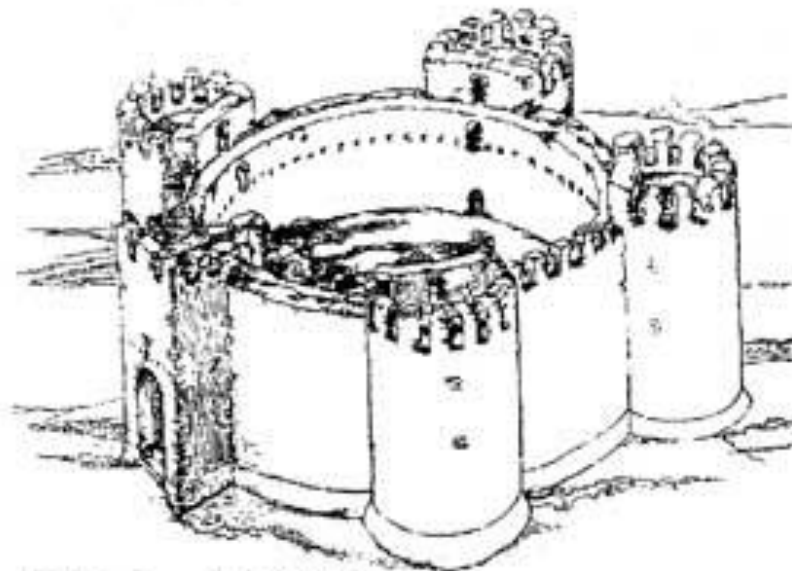
Valorificarea operei autorului de către alte persoane ... se admite în baza unui contract încheiat cu autorul sau cu succesorii lui în drepturi, cu excepția cazurilor prevăzute la art. 20-23.

REPUBLIC OF MOLDOVA REPUBLIC OF MOLDOVA

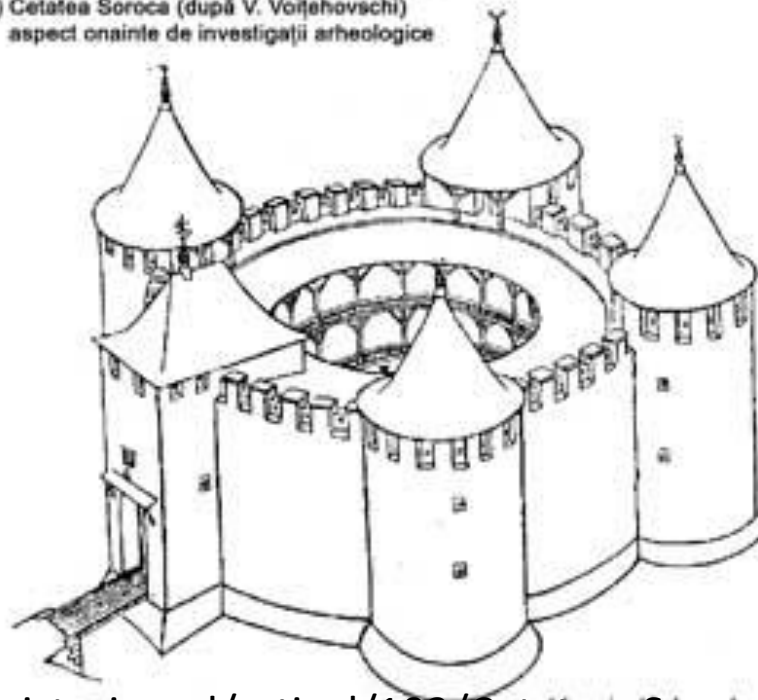
IDENTITY CARD

IDENTITY CARD

a) Cetatea Soroca (după V. Voitehovschi)
aspect onainte de investigații arheologice

Sursa: http://www.istoria.md/articol/103/Cetatea_Soroca_a_Moldovei

“

Mi-au schimonosit fotografiile, schimbau denumirea departamentului sau adresa, mă alungau de la ei. Eu, dacă aş fi falsificat ceva, demult avea să stau în puşcărie cu tot neamul meu. Dar lor li se permite”

PAVEL BĂLAN

”

“

Profanare, schimonosire, denaturare a imaginii autentice. O instituție publică, cum este Registrul, nu are acest drept sub nicio formă

**Ion Ștefăniță, directorul Agenției de
inspectare și restaurare a
monumentelor.**

”

REAȚIILE NU S-AU LĂSAT AȘTEPTATE...

WHAT???

Ștefan cel Mare

WHAT???

Petru Rareș

WHAT???

WHAT???

„Profanarea” s-a produs în 2000, în circumstanțe aparent suspecte, când fotografiile cetăților Soroca și Hotin au fost schimonosite, iar cea cu Mănăstirea Curchi a fost înlocuită cu o altă poză. Decizia a fost luată la 6 aprilie 2000 de aceeași comisie guvernamentală, condusă deja de Dumitru Braghiș. **Comisia nu a propus Guvernului un proiect de decizie în acest sens, iar singurul act ce confirmă schimbarea este un proces-verbal, care nici n-a fost publicat în „Monitorul Oficial” (MO).**

Rugat să dea explicații de către reprezentanții mass-media, Braghiș le-a spus: *„Idee n-am de așa comisie! Dar dacă decizia n-a fost aprobată prin hotărâre de guvern și nici n-a apărut în MO, ea nu este valabilă. Cei care o execută trebuie să dea explicații, și să nu se ascundă după cuvântul „comisie”.*

Ex-vice ministrul de Interne Veaceslav Untilă, și el membru al comisiei, afirma: *„Zău că nu știu nimic. Pe mine Braghiș m-a trimis la pensie în acel an. Dacă am și fost membru, n-am participat la nicio ședință”.*

(Ministerul Afacerilor
Interne)

Procesul-verbal nr.6

a ședinței în deplasare a Comisiei guvernamentale
pentru elaborarea și introducerea Sistemului național
de pașapoarte, Registrului de stat a populației și
altor sisteme de importanță statală

Ședința a fost prezidată de dl D. Braghis, Prim-ministru al
Republicii Moldova, Președintele Comisiei.

Au participat membrii Comisiei:

Muzica Stepan
Untila Veacelsav
Gorbuli Ion

Molojen Vladimir
Chiriac Victor
Donica Timofei

Invitații:

Triboi Nicolae
Bucealchi Pavel
Bogatov Constantin
Doizu Valeriu
Gumeniuc Anatolii
Panuța Constantin
Gorincioi Mihai
Ghertesco Natalia
Covalciuc Feodor
Nișcii Mihai
Andrieș Andrei
Ciobanu Lucia

Oprea Dumitru
Sitnic Sergiu
Milovanov Alexandru
Jaloba Corneliu
Ivașenco Nadejda
Foros Valentin
Gremiț Elena
Carauș Liliana
Ivanciuc Tatiana
Nozoroș Ivan
Schitco Valeriu
Colivan Valentin

ORDINEA DE ZI:

"Consul" (proiect-pilot) până la 30.12.2000.

8) În scopul realizării Hotărârii Guvernului Republicii Moldova
nr.385 din 5 iulie 1996 "Cu privire la dezvoltarea Registrului de stat a
populației" D.E.D.P.:

- a folosi la producerea și completarea documentelor de
identitate ale Sistemului național de pașapoarte semnele internaționale
și Transliterarea sennelor grafice chirilice conform "Completării 3 la
titlul III DOC 9303, partea 1 a transliterării recomandată pentru
utilizarea de către state", în scopul realizării recomandărilor
standardelor ИСО/МЭК 7501-1, 7501-2, 7501-3, aprobate de
organizația internațională de standardizare și aducerii în conformitate cu
DOC 9303 în ultima redacție, ediția a patra - anul 1999;

- a schimba imaginea a părții verso a buletinului de identitate a
cetățeanului Republicii Moldova, persoanelor fără cetățenie și permisului
de ședere pentru cetățeni străini (anexelor 1, 2, 3, 4, 5);

- a atribui coduri și denumiri actelor: permisului de ședere
pentru cetățeni străini și apatrizi și a le aduce în conformitate cu
cerințele internaționale ICAO conform paragrafelor 9.5.1., 9.5.2., DOC
9303, partea 3 anul 1996 și notei K (anexelor 4 și 5);

- a introduce în uz actele de identitate ale Sistemului național de
pașapoarte cu rectificările de la 1 mai 2000. A considera valabile actele
de identitate eliberate anterior până la expirarea termenului de
valabilitate.

20) A.S.M. și D.E.D.P. va crea un grup de lucru pentru elaborarea
structurii Regulamentului și etapelor organizării Centrului național
informatizare și tehnologii de protecție, programului de activitate pe
anul 2000. A prezenta materialele indicate Guvernului pentru aprobat
(termen - 1 iunie curent).

21) Comisia decide că în urma tenderului proiectelor
contractelor cu privire la Registrul de stat al populației se acceptă
oferta companiei "Pricewaterhouse Coopers". Ministerul Economiei,
Reformelor și D.E.D.P. vor prezenta documentele necesare pentru
efectuarea expertizei.

Prim-ministru
al Republicii Moldova,
Președintele Comisiei

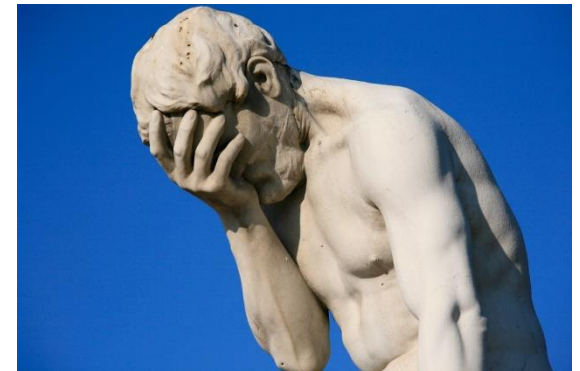
DUMITRU BRAGHIS

PERLE

“

În loc să se bucure că lucrarea sa se află în fiecare casă, el cere atâția bani de la stat. Dar există și o datorie cetățenească.

”

“

Răspuns la o întrebare se dă atunci când ea se ivește. În 1994, când a fost creată Comisia guvernamentală, s-a propus ca în actele de identitate să fie oglindite simboluri ce arată istoria statului. La acel moment toți erau patrioți și nimeni nu cerea drepturi de autor

”

“ Dreptul de autor îl poate cere cel care a construit cetatea, dar nu cei care o fotografiază. ”

Ștefane, mă
bag și eu!!

Să mi se
înfățișeze
vinovații!!

AL DOILEA SET DE PROCEDURI

În cadrul unui alt set de proceduri, reclamantul a solicitat **plata compensațiilor pentru prejudiciul material cauzat ca urmare a folosirii neautorizate în continuare a fotografiei sale între data hotărârii judecătorești, 24 martie 1999, și 1 mai 2000 (data la care Ministerul a încetat să folosească **acea fotografie**)**. Deoarece în acea perioadă au fost emise peste 260,000 de buletine de identitate, el a solicitat 10% din suma plătită statului de către posesorii buletinelor de identitate (MDL 2,403,137). De asemenea, el a cerut compensații cu titlu de prejudiciu moral (MDL 200,000).

Articolul 38

(1) Titularul drepturilor exclusive de autor și al drepturilor exclusive conexe este în drept să ceară de la persoana care le-a violat:

- a) recunoașterea drepturilor sale;
- b) restabilirea situației existente până la violarea dreptului și încetarea acțiunilor care comportă violarea dreptului sau creează pericolul violării lui;
- c) **recuperarea pierderilor, inclusiv a câștigului nerealizat;**
- d) **perceperea venitului realizat de persoana care a violat drepturile de autor și drepturile conexe prin folosirea lor ilicită, în locul recuperării pierderilor**
- e) achitarea unei compensații în mărime de la 500 la 500000 de lei în locul recuperării pierderilor sau perceperei venitului.

TRIBUNALUL CHISINAU

La 6 noiembrie 2001, Tribunalul Chișinău a acordat reclamantului MDL 180,000 MDL în calitate de compensație pentru prejudiciu material și MDL 3,600 cu titlu de prejudiciu moral, *însă a respins cererea reclamantului privind obligarea Ministerului să încheie un contract cu el.*

- Prejudiciu Material: 180 000 MDL
- Prejudiciu Moral: 3600 MDL
- A respins cererea privind obligarea Ministerului de a încheia un contract cu el.

CURTEA DE APEL

La 26 martie 2002, **Curtea de Apel a casat această decizie și a respins pretențiile reclamantului.** Instanța a constatat că, deși dreptul de autor al reclamantului asupra fotografiei relevante a fost clar stabilit, el a fost compensat prin hotărârea judecătorească din 24 martie 1999. **Având în vedere că instanța judecătorească nu a interzis valorificarea fotografiei în viitor, iar reclamantul nu a solicitat o astfel de interdicție, buletinele de identitate deja emise sau care urmau a fi emise în viitor nu mai cădeau sub incidența Legii din 23 noiembrie 1994 privind drepturile de autor și drepturile conexe. Prin urmare, reclamantul nu putea pretinde încălcarea drepturilor sale.**

Instanța i-a acordat 4,050 lei moldovenești (MDL), echivalentul a 568 dolari SUA (USD).

Refuzul de a-i acorda vreo compensație a constituit o ingerință în dreptul său de proprietate. Mai mult, instanțele judecătorești i-au acordat deja o compensație în anul 1999 în condiții identice. În viziunea reclamantului, aceasta a confirmat dreptul său de a obține o astfel de compensație în cazul oricărei încălcări viitoare a drepturilor sale.

Curtea de Apel a comis o ingerință în dreptul său de proprietate când a declarat, în decizia sa din 26 martie 2002, că, *ca urmare a compensației acordate reclamantului pentru valorificarea neautorizată a fotografiei sale și din cauza că el nu a cerut interzicerea folosirii neautorizate a acesteia în viitor, această operă nu mai era protejată de Legea din anul 1994.*

Această limitare nu era prevăzută de lege, deoarece articolul 38 al Legii din anul 1994 prevedea dreptul de a cere compensații pentru încălcările trecute și nu se referea la încălcările continue. Mai mult, nu putea cere interzicerea folosirii ulterioare a operei sale protejate, deoarece decizia privind folosirea fotografiei sale a fost luată de către Guvern. **Potrivit legislației în vigoare, o persoană fizică nu poate contesta o hotărâre de Guvern în instanța judecătorească, decât dacă această hotărâre se referă doar la ea.** Hotărârea care includea folosirea creației sale intelectuale a fost adoptată în privința documentelor de identitate națională în general și, prin urmare, nu s-a referit doar la reclamant.

LEGE Nr. 793
din 10.02.2000

contenciosului administrativ

„Articolul 4

Nu pot fi atacate în instanțele de contencios administrativ:

...

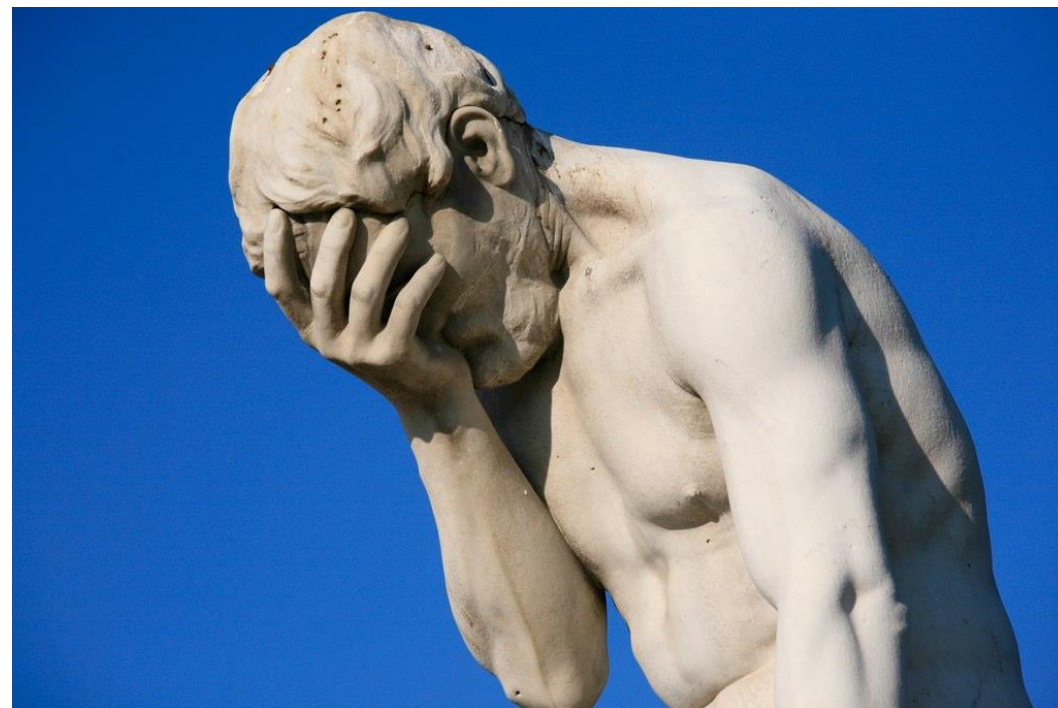
(c) legile, decretele Președintelui Republicii Moldova cu caracter normativ, ordonanțele și hotărârile Guvernului cu caracter normativ, ...”

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

La 16 octombrie 2002, Curtea Supremă de Justiție a respins recursul reclamantului, reproducând, în esență, motivele aduse de Curtea de Apel în decizia sa. Deși a confirmat dreptul de autor al reclamantului asupra fotografiei făcute de el, instanța a adăugat că **buletinul de identitate era un document oficial care nu putea constitui obiect al dreptului de autor.**

Articolul 7

- (1) Nu constituie obiecte ale dreptului de autor:
 - (a) documentele oficiale ...;

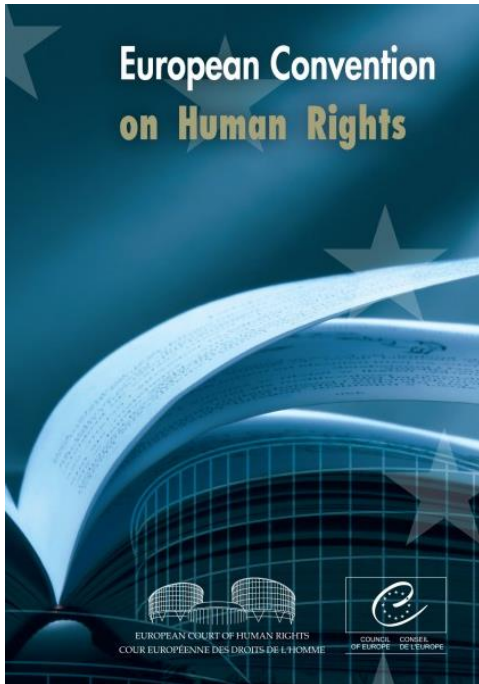

ÎN DREPT. CEDO

Reclamantul a pretins violarea **articolului 1 al Protocolului nr. 1 la Convenție** ca rezultat al neacordării unei compensații pentru încălcarea dreptului său de proprietate intelectuală.

Articolul 1 al Protocolului nr. 1 la Convenție prevede următoarele:

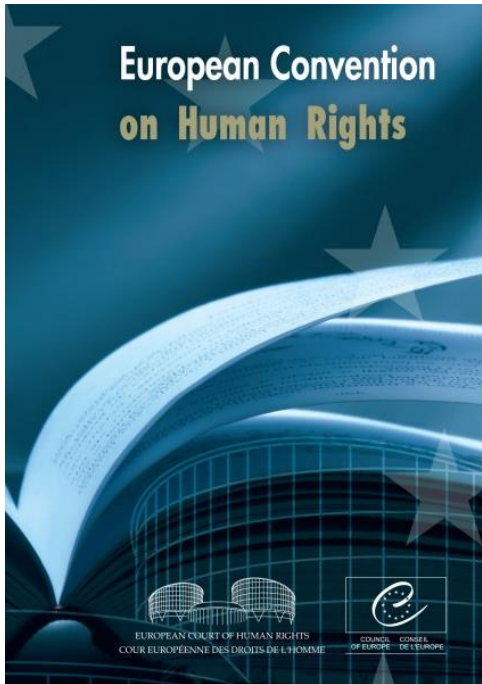
„Orice persoană fizică sau juridică are dreptul la respectarea bunurilor sale. Nimeni nu poate fi lipsit de proprietatea sa decât pentru o cauză de utilitate publică și în condițiile prevăzute de lege și de principiile generale ale dreptului internațional.

ÎN DREPT. CEDO

Reclamantul a pretins încălcarea dreptului său la judecare într-un termen rezonabil, garantat de articolul 6 al Convenției.

„Orice persoană are dreptul la judecarea în mod echitabil, ... și într-un termen rezonabil a cauzei sale, de către o instanță ... care va hotărî ... asupra încălcării drepturilor și obligațiilor sale cu caracter civil”

ADMISIBILITATEA

- În cererea sa inițială, reclamantul s-a plâns de durata excesivă a procedurilor judiciare în cauza sa, contrar articolului 6 § 1 al Convenției. **Totuși, în observațiile sale privind admisibilitatea și fondul cauzei, el a solicitat Curții să nu examineze această pretenție. Curtea nu găsește vreun temei pentru a o examina.**
- Curtea consideră că pretenția reclamantului formulată în temeiul articolului 1 al Protocolului nr. 1 la Convenție ridică chestiuni de fapt și de drept, care sunt suficient de serioase încât determinarea lor să depindă de o examinare a fondului. Niciun temei pentru declararea ei inadmisibilă nu a fost stabilit. Prin urmare, Curtea declară pretenția admisibilă. **Curtea va examina imediat fondul acestei pretenții.**

Argumentele Guvernului

- **Guvernul a susținut că reclamantul nu a avut un „bun”, în sensul articolului 1 al Protocolului nr. 1 la Convenție, ci doar pretenții, pe care instanțele judecătorești naționale le-au respins și care, prin urmare, nu puteau constitui obiect al ingerinței. În caz contrar, orice persoană care a depus o cerere în instanțele judecătorești naționale ar putea automat invoca o ingerință în drepturile sale garantate de Convenție.**

Argumentele Reclamantului

- **Reclamantul a susținut că el avea un „bun”, în sensul articolului 1 al Protocolului nr. 1 la Convenție, deoarece, potrivit jurisprudenței Curții, drepturile de proprietate intelectuală erau incluse în noțiunea de mai sus. De asemenea, el a considerat că a avut loc o ingerință în acest drept ca urmare a folosirii neautorizate a operei sale protejate. El a beneficiat de unele avantaje financiare în urma folosirii creației sale intelectuale, inclusiv când a primit onorariile în urma publicării fotografiei sale pentru prima dată în anul 1985 și când i s-au acordat compensații în anul 1999**

ARGUMENTELE GUVERNULUI

- Guvernul s-a referit la faptul că, în anul 1999, **reclamantul nu a cerut instanțelor judecătorești să interzică folosirea ulterioară de către Minister a fotografiei sale**, la care el avea dreptul în temeiul articolului 38 (1) (b) al Legii din anul 1994

ARGUMENTELE RECLAMANTULUI

De asemenea, reclamantul a considerat că Curtea de Apel a comis o ingerință în dreptul său de proprietate când a declarat, în decizia sa din 26 martie 2002, că, ca urmare a compensației acordate reclamantului pentru valorificarea neautorizată a fotografiei sale și din cauza că el nu a cerut interzicerea folosirii neautorizate a acesteia în viitor, această operă nu mai era protejată de Legea din anul 1994. El consideră că această limitare nu era prevăzută de lege, deoarece **articolul 38 al Legii din anul 1994 prevedea dreptul de a cere compensații pentru încălcările trecute și nu se referea la încălcările continue**. Mai mult, reclamantul a susținut că el nu putea cere interzicerea folosirii ulterioare a operei sale protejate, deoarece decizia privind folosirea fotografiei sale a fost luată de către Guvern. O persoană fizică nu poate contesta o hotărâre de Guvern în instanța judecătorească, decât dacă această hotărâre se referă doar la ea. Hotărârea care includea folosirea creației sale intelectuale a fost adoptată în privința documentelor de identitate națională în general și, prin urmare, nu s-a referit doar la reclamant. De asemenea, persoanele fizice din Republica Moldova nu au dreptul să sesizeze Curtea Constituțională referitor la legalitatea hotărârilor Guvernului. În final, reclamantul a considerat că, ca urmare a hotărârilor judecătorești adoptate, el a fost supus unei poveri excesive și individuale.

ARGUMENTELE GUVERNULUI

Mai mult, după cum au constatat instanțele judecătorești naționale, deoarece buletinele de identitate erau documente oficiale, asupra lor nu putea fi extins dreptul de autor (a se vedea, de asemenea, articolul 7 al Legii din anul 1994, paragraful 19 de mai sus). Compensația pe care a primit-o reclamantul în anul 1999 a constituit repararea integrală a prejudiciului care i-a fost cauzat ca urmare a folosirii neautorizate a operei sale protejate.

ARGUMENTELE RECLAMANTULUI

APRECIEREA CURȚII CU PRIVIRE LA FAPTUL DACĂ RECLAMANTUL AVEA UN BUN ÎN SENSUL ART.1

- Conceptul de „bun”, la care se face referire în prima parte a articolului 1 al Protocolului nr. 1 la Convenție, are un sens autonom care nu se limitează la proprietatea asupra unor bunuri materiale și este independent de clasificarea formală din dreptul național: unele drepturi și interese care constituie patrimoniu pot fi, de asemenea, privite ca „drepturi de proprietate” și, astfel, ca „bunuri” în sensul acestei prevederi. Chestiunea care trebuie examinată în fiecare cauză este dacă circumstanțele cauzei, examinate în ansamblu, ofereau reclamantului un drept asupra unui interes material protejat de articolul 1 al Protocolului nr. 1

Curtea reiterează că **articolul 1 al Protocolului nr. 1 la Convenție este aplicabil proprietății intelectuale**. În această cauză, Curtea notează că drepturile reclamantului asupra fotografiei făcute de el au fost confirmate de instanțele judecătorești naționale. Prin urmare, nu a existat o dispută în privința faptului dacă reclamantul putea pretinde protejarea drepturilor sale de autor. În această privință, Curtea ia notă de declarațiile reclamantului, potrivit cărora el a cerut instanțelor judecătorești să protejeze dreptul său de autor deja stabilit, acordându-i compensații, și nu să stabilească „dreptul lui de proprietate” asupra unor astfel de compensații. În opinia Curții, el avea un drept recunoscut de lege și de o hotărâre judecătorească irevocabilă pronunțată anterior și nu doar o simplă speranță legitimă de a obține un drept de proprietate.

APRECIEREA CURȚII CU PRIVIRE LA ARGUMENTUL GUVERNULUI PRECUM CĂ BULETINELE ERAU ACTE OFICIALE CARE NU PUTEAU CONSTITUI OBIECTUL DREPTULUI DE AUTOR

Instanța judecătorească s-a referit doar la buletinele de identitate și nu la fotografia făcută de către reclamant, în privința cărora nu exista o dispută. Mai mult, articolul 4 al Legii din anul 1994 face o distincție expresă între dreptul de autor asupra operei sale și dreptul de proprietate asupra obiectului material în care și-a găsit expresia opera respectivă (a se vedea paragraful 19 de mai sus).

Prin urmare, decizia Curții Supreme de Justiție, potrivit căreia buletinele de identitate nu puteau constitui obiect al dreptului de autor, nu are nicio legătură cu drepturile reclamantului asupra fotografiei făcute de el. Această constatare se confirmă prin faptul că instanțele judecătorești naționale au hotărât, în primul set de proceduri, că drepturile reclamantului au fost încălcate. Instanțele judecătorești i-au acordat compensații în pofida folosirii de către Minister a fotografiei într-un mod identic înainte și după anul 1999, și anume în calitate de fundal pentru buletinele de identitate.

APRECIEREA CURȚII CU PRIVIRE LA ARGUMENTUL GUVERNULUI CĂ ODATĂ CE RECLAMANTUL NU A SOLICITAT INTERZICEREA FOTOGRAFIEI PE VIITOR, REPREZINTĂ O RENUNȚARE TACITĂ LA PROTECȚIE

Curtea nu este gata să accepte punctul de vedere al Curții Supreme de Justiție, potrivit căruia folosirea operei protejate a reclamantului după pronunțarea hotărârii judecătorești din anul 1999 nu a adus atingere bunurilor acestuia, în sensul articolului 1 al Protocolului nr. 1 la Convenție, **pe motiv că reclamantul nu a solicitat instanțelor judecătorești să interzică folosirea neautorizată pe viitor a operei sale protejate**. Curtea notează că articolul 37 (1) al Legii din anul 1994 prevede în termeni univoci că „valorificarea operelor ... de artă ... cu violarea drepturilor de autor ... se consideră nelegitimă”. Caracterul ilegal al folosirii neautorizate nu este condiționat prin lege de vreo acțiune anumită al titularului dreptului de autor, cum ar fi o cerere depusă instanței judecătorești de a interzice o asemenea folosire. Constatarea încălcării drepturilor reclamantului în hotărârea judecătorească din anul 1999 confirmă acest fapt.

Mai mult, nu se poate spune, după cum a argumentat Guvernul, că reclamantul a acceptat tacit valorificarea operei sale protejate fără remunerare. Din contra, depunând o nouă acțiune, el și-a exprimat clar opinia că o astfel de valorificare a dus la încălcarea drepturilor sale. Mai mult, faptul că el a solicitat în continuu ocrotirea dreptului său, cerând Ministerului să încheie cu el un contract și să-i plătească onorariile de autor sau compensații probează faptul că el s-a opus continuu folosirii neautorizate a operei sale protejate. În consecință, faptul că reclamantul nu a solicitat interzicerea folosirii neautorizate a creației sale intelectuale de către Minister nu putea legaliza o astfel de valorificare, deoarece valorificarea neautorizată era expres interzisă prin lege și nu a fost permisă de reclamant.

- **Curtea notează că nici instanțele judecătorești naționale și nici Guvernul nu s-au referit la vreo prevedere concretă a Legii din anul 1994 care prevede în mod expres încetarea drepturilor de autor asupra operei protejate ca urmare a omisiunii de a interzice folosirea neautorizată a acesteia. Articolul 38 al Legii din anul 1994, citat mai sus, se referă la dreptul de a solicita interzicerea folosirii neautorizate, însă nu prevede vreo consecință negativă pentru omisiunea de a face acest lucru**
- Curtea notează argumentul reclamantului precum că el nu putea să prevină încălcarea drepturilor sale, deoarece el nu avea dreptul să conteste în instanță hotărârea Guvernului care a permis valorificarea neautorizată a operei lui

- Curtea acceptă faptul că emiterea buletinelor de identitate constituie, fără îndoială, o chestiune importantă de interes public. Totodată, se pare că acest scop social important putea fi realizat în mai multe feluri, neimplicând încălcarea dreptului reclamantului. Spre exemplu, putea fi folosită o altă fotografie sau putea fi încheiat un contract cu reclamantul. Curtea nu cunoaște vreun motiv convingător pentru folosirea fotografiei făcute de reclamant sau vreun impediment în folosirea altor materiale în același scop. Într-adevăr, din 1 mai 2000, fotografia făcută de reclamant nu mai era folosită în calitate de fundal pentru buletinele de identitate, ceea ce confirmă că interesul public putea fi atins fără încălcarea dreptului reclamantului.
- Astfel, instanțele judecătorești naționale nu au respectat un echilibru just între interesele comunității și cele ale reclamantului, impunându-i acestuia o povară individuală și excesivă. Prin urmare, a avut loc o violare a articolului 1 al Protocolului nr. 1 la Convenție.

DIN ACESTE MOTIVE, CURTEA, ÎN UNANIMITATE,

1. *Declară* cererea admisibilă;
2. *Hotărăște* că a avut loc o violare a articolului 1 al Protocolului nr. 1 la Convenție;
3. *Hotărăște*
 - (a) că statul pârât trebuie să plătească reclamantului, în termen de trei luni de la data la care hotărârea devine definitivă în conformitate cu articolul 44 § 2 al Convenției, următoarele sume care să fie convertite în valuta națională a statului pârât conform ratei aplicabile la data executării hotărârii:
 - (i) **EUR 5,000 (cinci mii euro) cu titlu de prejudiciu material și moral;**
 - (ii) **EUR 2,000 (două mii euro) cu titlu de costuri și cheltuieli;**
 - (iii) **orice taxă care poate fi percepută la sumele de mai sus;**
 - (b) că, de la expirarea celor trei luni menționate mai sus până la executarea hotărârii, urmează să fie plătită o dobândă la sumele de mai sus egală cu rata minimă a dobânzii la creditele acordate de Banca Centrală Europeană pe parcursul perioadei de întârziere, plus trei procente;
4. *Respinge* restul pretențiilor reclamantului cu privire la satisfacția echitabilă.

Redactată în limba engleză și comunicată în scris la 29 ianuarie 2008, în conformitate cu articolul 77 §§ 2 și 3 al Regulamentului Curții.

Lawrence Early
Grefier

Nicolas Bratza
Președinte

**CÂT DE DEPARTE SUNTEȚI GATA SĂ MERGEȚI VOI
PENTRU A VĂ PROTEJA DREPTUL DE AUTOR
ASUPRA UNEI FOTOGRAFII???**

